

Cambridge Papers

ONOARE ȘI RUȘINE

David McIlroy

CAMBRIDGE

JUBILEE
CENTRE

A BIBLICAL VISION FOR SOCIETY

ONOARE ȘI RUȘINE

David McIlroy

Articol publicat în seria *Cambridge Papers*

Iunie 2005

Traducător: Elena Neagoe

Centrul de Educație Creștină și Cultură Contemporană

Areopagus

Timișoara 2017

Originally published in *Cambridge Papers* series,
by The Jubilee Centre (Cambridge, U.K.) under the title
Honour and shame

Volume 14, Number 2, June 2005.

© David McIlroy, 2005

All rights reserved.

Published with permission of The Jubilee Centre,
3 Hooper Street, Cambridge, CB1 2NZ, UK

www.jubilee-centre.org

Charity Registration Number 288783.

Ediția în limba română, publicată cu permisiune,
sub titlul

ONOARE ȘI RUȘINE

de David McIlroy,

apărută sub egida Centrului Areopagus din Timișoara

Calea Martirilor nr. 104

www.areopagus.ro

cu sprijinul oferit de SALLUX

Începând cu anul 2011, activitățile desfășurate de Sallux sunt susținute financiar de către Parlamentul European. Responsabilitatea pentru orice comunicare sau publicație redactată de Sallux, sub orice formă sau prin orice mijloc, revine organizației Sallux. Parlamentul European nu este responsabil pentru modurile în care va fi folosită informația conținută aici.

Coordonator proiect:
Dr. Alexandru Neagoe

Toate drepturile rezervate asupra prezentei ediții în
limba română. Prima ediție în limba română.

Traducător: Elena Neagoe

Editor coordonator: Dr. Alexandru Neagoe

*Cu excepția unor situații când se specifică altfel, pentru
citatele biblice s-a folosit traducerea D. Cornilescu.*

*Orice reproducere sau selecție de texte din această
carte este permisă doar cu aprobarea în scris a
Centrului Areopagus din Timișoara. Dacă există vreo
discrepanță între versiunea engleză și cea română,
versiunea engleză are întâietate.*

*Virtutea este fântâna din care izvorăște onoarea.*¹

Christopher Marlowe

*Onoarea mea e viața mea; amândouă cresc într-una; ia-mi onoarea și viața mi s-a sfârșit.*²

William Shakespeare

Rușinea este ceea ce simțim atunci când „...suntem dezonoați... în ochii celor care țin la noi.”

Aristotel³

*Acolo unde încă există rușine, la timpul potrivit poate exista virtute.*⁴ Samuel Johnson

Rezumat

Societatea contemporană vestică suprimă conceptele de onoare și rușine, deși ele continuă să iasă la iveală în mass-media sub forma unui teatru grotesc. Onoarea accentuează un comportament bun făcând apel la o moralitate împărtășită de toți, pe când rușinea penalizează comportamentul rău prin dezonorare și expunere. Biblia oferă o viziune socială diferită, în care onoarea este respectată prin discreție, iar rușinea și dezonoarea se pot remedia prin confesiune, reconciliere și restaurare în cadrul comunității.

Introducere

Onoarea și rușinea sunt expresii ale exercitării judecății sociale asupra comportamentului altora și au capacitatea de a influența comportamentul cuiva datorită faptului că respectul și statutul contează pentru oameni și le conferă un sentiment de valoare de sine.

Cu toate acestea, în multiculturalismul din Marea Britanie există atitudini legate de onoare și rușine care sunt atât de diferite încât par să vină din lumi total diferite. Pe de o parte, canalul de televiziune Channel 4 câștigă un premiu pentru serialul de televiziune intitulat *Fără rușine*, despre o familie

disfuncțională din Manchester, pe care o promovează ca fiind „plină cu sex, droguri, violență neîntemeiată, dragoste și înșelătorii. Rezultă haosul...”⁵ Serialul pare să întruchipeze o societate în care a dispărut orice simț de onoare, rușine și moralitate comună.

Pe de altă parte, Crown Prosecution Service a organizat o conferință în decembrie 2004 pentru a adresa problema „crimelor de onoare”. Doar în 2004, 12 persoane au fost condamnate pentru crime de onoare în cadrul comunității asiatice din Marea Britanie și 117 femei au dispărut în ultimul deceniu. În Yorkshire de vest, o tânără asiatică a dispărut, probabil ucisă, doar pentru că i-a fost făcută o dedicație la un post de radio asiatic local, iar dedicația era un cântec de dragoste.

Există ceva foarte greșit cu aceste două extreme, dar ce este, mai exact?

Onoarea

Reacția instinctivă la onoarea crimelor de onoare se datorează, în mare măsură, naturii îngrozitoare a crimei, însă modul în care este exprimată trădează faptul că Marea Britanie contemporană și liberală nu înțelege conceptul de onoare.

Onoarea a de-a face cu păstrarea statutului social și are conotații de aderență la un anumit cod. Se referă la respect și respectabilitate. O acțiune este onorabilă dacă este demnă de laudă. Apelurile la onoare sunt apeluri la o moralitate comună. În culturile focalizate pe onoare, valoarea unei persoane este dependentă de felul în care este percepută de ceilalți. Astfel, Proverbe 22:1: „Un nume bun este mai de dorit decât o bogăție mare, și a fi iubit prețuiește mai mult decât argintul și aurul.”

Onoare creează astfel stimulente pentru un comportament bun, pentru aderarea la standarde

de conduită acceptate. Cel puțin păstrarea aparenței respectabilității contribuie la menținerea structurilor de autoritate socială.

Ideea de onoare și dezonoare apare proeminent în gândirea biblică în legătură cu relațiile în familie. Biblia le poruncește copiilor să-și onoreze părinții.⁶ Legea mozaică se focalizează pe onoare atunci când se referă la probleme legate de sexualitate (Deuteronomul 22). Deuteronomul 25:5-10 reglementează caracteristicile instituției evreiești a leviratului, incluzând o ceremonie de dezonorare publică pentru fratele care refuză să ia în căsătorie pe soția fratelui să decedat.⁷ Autorul Epistolei către Evrei îndeamnă comunitatea creștină în întregime să onoreze căsătoria și să țină patul nespurcat (Evrei 13:4), iar apostolul Pavel critică sever biserica din Corint pentru că a tolerat forme de imoralitate care nu erau acceptabile nici măcar printre păgâni (1 Corinteni 5).

Toate aceste exemple confirmă că onoarea este un concept relațional. Este o cale prin care se menține reputația și identitatea unui grup. Onoarea este un mecanism de disciplinare socială, de aici provenind ideea de onoare printre hoți, care a ajuns la un statut ideologic printre grupările de tip mafiot.

Onoarea accentuează solidaritatea de grup. Motivația pentru crimele de onoare este legată de faptul că acțiunile dezonorante ale unui individ care face parte dintr-o familie aduc dezonoare asupra familiei în întregime. Acea dezonoare este o poluare socială care trebuie eradicată prin înlăturarea celui care a produs-o.⁸

Liberalii vestici nu au reușit să înțeleagă conceptul de onoare pentru că ei susțin că nu au o moralitate comună cu alții; ei susțin că pot să stea separat de identitatea grupului; ei susțin că nu sunt afectați de acțiunile dezonorante ale celorlalți indivizi.

Niciunul dintre aceste lucruri nu este adevărat, pentru că există, la urma urmelor, societatea.

În legătură cu rasismul, pedofilia și homofobia, liberalii vestici nu au o moralitate comună. Judecățile lor morale comune sunt exprimate și impuse prin media, care oferă un comentariu continuu asupra eșecurilor morale ale altora.

Evenimentele sportive majore și cultura bandelor urbane demonstrează nevoia continuă de a simți că ai o identitate de grup. Abuzurile din biserică, armată și poliție arată că imaginea întregului grup poate fi pătată doar prin acțiunile unor indivizi vicioși care sunt parte a grupului. Amiralul Hutson, după ce a văzut fotografiile cu soldați care abuzau deținuți irakieni în închisoarea Abu Ghraib, a spus: „Cred că pătează și onoarea persoanelor care nu au luat parte la asta. Cei din armată care cred că un astfel de comportament este execrabil sunt băgați în aceeași oală cu cei care au un astfel de comportament.”⁹

Abuzurile din închisorile irakiene și crimele de onoare subliniază faptul că societatea liberală vestică a pierdut din vedere realitatea socială a onoarei. Noi am fost creați pentru a fi în relații sociale cu alții, a face parte din comunități, familii, cartiere, locuri de muncă, biserici și organizații. Fiecare dintre acestea are o reputație, onoare, un nume și noi putem afecta aceste comunități și, la rândul nostru, putem fi afectați dacă acea comunitate este percepută de alții că este sau nu vrednică de onoare.

Fără îndoială referirile la onoare pot fi supralicite. Persoana care se consideră că a violat un cod de onoare strict poate fi ostracizată pe nedrept. Persoana care consideră că îi este chestionată onoarea poate instiga la duel sau vendetă. Însă nu acestea sunt problemele care prevalează astăzi în vest. În societatea contemporană, nu există o

moralitate socială înăbușită care îi strangulează pe cei care nu îi îndeplinesc standardele exacte, deși toleranța totală încearcă să încheie dezbaterea morală.

Conceptul creștin de onoare nu este doar reactiv, ci și pro-activ. Onoarea nu este doar o reacție față de valoarea cuiva; este alegerea de a trata oamenii bine, cu mai mult respect decât merită. Dacă umilința este legată de modul în care ar trebui să ne tratăm propria reputație, onoarea este modul în care ar trebui să tratăm reputația altora. Onorăm pe cineva atunci când declarăm în public calitățile caracterului său.

Onorăm oamenii și atunci când suntem discreți și nu spunem nimic despre „rufele lor murdare”, decât dacă există un motiv bine întemeiat să fie spălate în public. Există cel puțin patru tipuri de justificări pentru a acționa în acest mod. În primul rând, este un gest de curtoazie față de alții pentru că și ei au fost creați după chipul lui Dumnezeu. În al doilea rând, este un gest de dragoste față de ei dacă îi protejăm de expunerea la condamnare din partea celor care nu vor avea dragostea față de ei. Lucrul uimitor legat de mesajul creștin este că Dumnezeu, care ne vede așa cum suntem cu adevărat, încă se comportă cu milă față de noi. Cu atât mai mult noi, cei care nu vedem totul, ar trebui să fim miloși față de alții. În al treilea rând, este o recunoaștere a faptului că există părți din viața noastră de care ne rușinăm și care nu ne-ar plăcea să fie analizate amănunțit de public. În ultimul rând, este recunoașterea faptului că Dumnezeu nu ne expune încă lumii. Va fi un moment în care toate secretele vor fi descoperite și toți vom fi dezgoliți, însă în acea zi a judecății descoperirea va fi reciprocă și universală.¹⁰

Creștinii au astfel motive să trateze reputația altora cu caritate. Bârfa este alternativa opusă discreției

și milei față de onoarea altora. Revistele care pedalează pe un astfel de cancan se vând cu milioanele. Părem a fi o generație surdă la frecvența și severitatea avertismentelor biblice împotriva bârfei și defăimării.¹¹

Doar dacă acționăm cu discreție și preocupare față de onoarea celor cu care suntem apropiați, acea supraexpunere poate fi evitată. Proverbe 11:13 spune că: „Cine umblă cu bârfe dă pe față lucruri ascunde, dar sufletul credincios ține ce i s-a încredințat.” Atunci când Noe s-a îmbătat și a adormit în cort, unul dintre fiii lui, Ham, a mers și le-a spus celorlalți frați, Sem și Iafet (Geneza 9:22). Ei au acționat cu discreție luând o manta și acoperindu-l pe Noe, iar pentru a face asta au mers cu spatele pentru a nu vedea goliciunea tatălui lor (Geneza 9:23). Această povestire ilustrează Proverbe 17:9: „Cine acoperă o greșală caută dragostea, dar cine o pomenește mereu în vorbirile lui, dezbină pe prieteni.”

Ideea de „acoperire” a devenit o anatema pentru societatea noastră. Loialitatea a devenit o monedă depreciată, potrivită doar pentru gangsteri. Transparența și dezvăluirea sunt la ordinea zilei. Și totuși, Biblia ne învață că „dragostea acoperă o sumedenie de păcate” (1 Petru 4:8). În Geneza 9, Noe este descris ca un „lucrător de pământ”, ca o indicație a faptului că în ciuda credinței sale în Dumnezeu, el a rămas un om slab și vulnerabil. Este adevărat și pentru cei mai buni oameni. Toți avem nevoie de spațiu în care să putem greși, în cadrul unei comunități iubitoare, fără a fi expuși la dizgrație publică nenesesară. „Dragostea acoperă o sumedenie de păcate” nu este un mandat care să ne facă să măturăm lucrurile sub preș, pretinzând că nu s-au întâmplat niciodată sau că nu sunt importante. Este mai degrabă un îndemn de a aborda efectele păcatului într-o manieră constructivă și ar trebui citit împreună cu Iacov

5:20 care le reamintește creștinilor că „cine întoarce pe un păcătos de la rătăcirea căii lui, va mântui un suflet de la moarte și va acoperi o multitudine de păcate.”

Cu toate acestea, considerațiile în favoarea discreției nu sunt întotdeauna deasupra celorlalte. Dacă exagerezi prea mult onoarea, aceasta devine propriul idol și poate duce la asemenea distorsiuni precum noțiunea japoneză de onoare care spune că dacă ai devenit dezonorat, tot ce îți mai rămâne de făcut este sinuciderea. Mai mult, unele acțiuni au consecințe publice și ar trebui rezolvate în public din acest motiv.

Rușinea

Rușinea nu este opusul exact al onoarei, ci este un concept strâns legat. Biblia are un întreg vocabular prin care se referă la rușine, reproș, dizgrație. În limba ebraică există peste 10 cuvinte care sunt traduse în limba engleză prin acești trei termeni care au fost aproape goliți de sens. Aceasta înseamnă că trebuie să citim cu mare atenție textele despre rușine din Vechiul Testament, luând în considerare atât contextul lor social original, cât și al nostru.

Ideile centrale cu privire la rușine sunt dizgrație și expunere. Dizgrația este pierderea aprobării, a statutului și respectului. Felul în care naziștii și-au tratat victimele din lagărele de concentrare a avut ca scop negarea umanității acestora. Batjocora și ridiculizarea sunt făcute pentru a demonstra că destinatarul lor este lipsit de valoare.

Totuși, rușinea este și ceea ce simțim atunci când suntem expuși. Unele lucruri nu au fost destinate să fie expuse public.¹² Smedes susține că intimitatea este esențială pentru misterul, sacralitatea și identitatea noastră ca ființe umane.¹³ Societatea noastră, datorită obsesiei sale

cu erotismul și dependenței de pornografie, și-a pierdut simțul rușinii, precum și noțiunea de vinovăție.

Ideea de dizgrație și expunere se combină în metafora biblică pentru rușine, care înseamnă ridicarea fustei unei femei¹⁴ sau tăierea hainelor unui bărbat, care i-ar expune fesele.¹⁵ Aceasta a fost rușinea supremă pe care Domnul Isus a îndurat-o atunci când a fost crucificat dezbrăcat pe o cruce romană. El a îndurat rușinea crucii și a fost onorat de Dumnezeu atunci când El L-a înviat din morți și L-a înălțat.

În zilele noastre, lucruri care au fost considerate în alte timpuri rușinoase și nu trebuiau spuse constituie acum pâinea jurnaliștilor. Există expunere de dragul expunerii, indiferent dacă este sau nu în interesul publicului sau dacă servește un bine comun. Deși este un stereotip să critici mass media pentru lascivitatea sa, dacă bârfa nu s-ar vinde, atunci nu s-ar tipări. Dacă filmul *Fără rușine* nu ar atrage o audiență de milioane de oameni, nu s-ar filma o a treia serie. Natura umană căzută este curioasă să afle lucruri dăunătoare despre alți oameni. Aceasta satisface dorința noastră de a ști secretele altora și ne dă luxul de privi cu dispreț la cei care au fost prinși făcând astfel de lucruri condamnabile. Creștinii ar trebui să fie total diferiți în această privință. Ar trebui să discernem ceea ce citim și auzim. Ar trebui să fim pregătiți să punem întrebări: care este interesul meu *practic* în a ști acest lucru despre persoana respectivă?¹⁶

Elementele sociale de dizgrație și expunere din cadrul rușinii sunt forța din spatele ASBO (Ordinele Comportamentului Antisocial), care constituie arma prezentă a guvernului în lupta împotriva infracțiunilor minore. Aceste ordine presupun însă existența unei comunități morale în fața căreia să răspundă făptașul acțiunilor antisociale. Însuși

legalismul mecanismului și aspectele anti-relaționale ale sistemului penal militează împotriva eficienței lor.

Într-o societate cu o moralitate comună și relații bune, un comportament rușinos/dezonorabil, în special printre tineri, va fi tratat prin mecanisme informale. Vor fi mijloace relaționale de a consolida pozitiv ceea ce este onorabil și de a consolida negativ ceea ce este rușinos. Decăderea unor astfel de mecanisme „neoficiale” are nevoie de substitute mai puțin eficiente sub forma unei utilizări crescute a contractelor (precum cele propuse recent pentru membrii consiliului), mai multă lege și mai multă poliție.

Ca și onoarea, rușinea este o realitate socială. Nu o poți desființa pur și simplu. Cei care sunt prinși făcând lucruri rușinoase încearcă să limiteze daunele aduse reputației proprii printr-un interviu în exclusivitate în care își prezintă propria abordare a evenimentelor. Prințesa Diana și Prințul Charles au folosit „exclusivitatea” unul împotriva celuilalt, ca un mijloc de a atrage empatia publicului după destrămarea căsătoriei lor. Michael Jackson a recurs la exclusivitate în pledoaria sa pentru fani atunci când a fost acuzat de abuzarea minorilor.

Pentru persoanele care nu sunt celebre, alternativa este „confesiunea” la televizor. Jerry Springer este cel mai cunoscut exponent al artei de a face „televiziune animalică”, însă el are mulți imitatori. Ceea ce este extraordinar în așa-numita eră în care nu se judecă, este felul în care asemenea programe reușesc să opereze atât ca stâlp public a infamiei, cât și ca forum pentru autojustificare. Cei ai căror comportament este suficient de bizar încât să merite să fie transmis la televizor sunt supuși condamnării audienței, dar sunt și încurajați să se justifice prin mijloacele unei pseudo-psihologii perverse. Societatea, sub forma audienței, își

exprimă părerile despre comportamentul rușinos în timp ce aceia care sunt pe scenă sunt fie încurajați să aibă în continuare un comportament indecent sau să caute simpatia și înțelegerea audienței.

Dacă societatea contemporană vestică se află încă în stadiul în care neagă onoarea și rușinea, cealaltă extremă – o societate în care onoarea este considerată atât de importantă încât acuzațiile de viol sunt considerate adulter consimțit, iar deficiențele/greșelile sexuale ca temei pentru crimă – este chiar și mai neplăcută. Rușinea poate fi distructivă dacă ea conduce la sentimente de nevrednicie și dacă este un stigmat de care nu mai scapi niciodată. Care este oare alternativa creștină?

Dincolo de onoare și rușine: mărturisire, pocăință și restaurare

În viziunea socială creștină, onoarea și rușinea sunt luate în serios. Totuși, importanța lor este plasată într-un context adecvat, fiind pusă în legătură cu conceptele fundamentale de păcat și vină. Biblia ne învață că una dintre formele primare ale păcatului este mândria. Apelul la onoare poate masca mândria și auto-suficiența. Onoarea poate deveni un mijloc prin care oamenii să caute să-și stabilească identitatea pe baza felului în care sunt văzuți prin ochii altora; creștinii știu că identitatea lor le este dată de Dumnezeu.

Deși creștinii sunt atenți și îngăduitori cu privire la onoarea altora, ei nu sunt preocupați de onoarea proprie pentru că își găsesc identitatea și propria valoare în Dumnezeu. În loc să depindă de aprobarea grupurilor sociale din care fac parte, creștinii pot fi siguri de identitatea lor ca persoane create deliberat și în mod unic de Dumnezeu și iubite de Dumnezeu. Identitatea noastră ne este *dată* de Dumnezeu, nu de mass-media sau de public, nici măcar de relațiile noastre personale

apropiate. Asta nu înseamnă că nu este de dorit să avem o reputație bună. Mai degrabă, înseamnă că este dăunător să alergi după o reputație bună. „Nu este bine să mănânci multă miere, tot așa, nu este o cinste să alergi după slava ta însuși” (Proverbe 25:27, Proverbe 27:1).

Trebuie făcută o distincție între rușine și vină, chiar dacă cele două se regăsesc împreună de multe ori. Uneori, rușinea este o reacție la vină și la faptul în sine de a te simți vinovat, nu la faptul că ai fost prins făcând ceva. Însă putem experimenta sentimente de rușine, ca cele experimentate de o femeie violată sau un copil abuzat, dar care nu au nimic de-a face cu propria vină, ci sunt consecințele faptului de a fi expus și disprețuit de alții.

Biblia ne învață că Dumnezeu vede toate părțile rușinoase ale vieții noastre, chiar cele mai ascunse, pe care cei mai apropiați oameni nu le cunosc (Proverbe 5:21; 15:11). Cu toate acestea, chiar dacă suntem cei mai răi dintre păcătoși, Domnul Isus ne-a iubit atât de mult încât a murit pentru noi (1 Timotei 1:15). Creștinii au asigurarea că sunt deplin cunoscuți și iubiți, în ciuda greșelilor sau căderilor și indiferent de cât de rău ne tratează alții. Creștinii știu că nu Big Brother, ci Dumnezeu care ne-a țesut în pânțelele mamei (Psalmul 139:13-16) este Cel ce veghează neconținut asupra noastră cu un ochi binevoitor.

Tocmai datorită faptului că creștinismul recunoaște păcatul și vina, el poate să gestioneze dezonoarea și rușinea. Acestea nu reprezintă sfârșitul; ele nu sunt lucruri care trebuie evitate cu orice preț. Acolo unde s-au făcut nedreptăți serioase și încrederea publică a fost serios afectată, calea de a te întoarce la sănătate socială nu este prin a strânge rândurile, ci prin recunoașterea lucrurilor întâmplare și a nevoii de a avea iertarea și harul lui Dumnezeu. Așa cum se arată în 1 Ioan 1:8-9: „Dacă

zicem că n-avem păcat, ne înșelăm singuri și adevărul nu este în noi. Dacă ne mărturisim păcatele, El este credincios și drept ca să ne ierte păcatele și să ne curețe de orice nelegiuire.”

Transmutarea practicii creștine a confesiunii în interviu exclusiv sau în televiziune animalică este echivalentul schimbării aurului în plumb. Fiecare element care face din confesiunea creștină un mijloc al harului a fost diluat, iar puterea sa de restaurare evaporată.

În primul rând, confesiunea creștină este recunoașterea faptului că acțiunile noastre sunt rele și păcătoase, că am încălcat obligația noastră de a-L iubi pe Dumnezeu și pe aproapele nostru. Faptul că suntem vinovați este recunoscut și înfruntat. Datorită faptului că interviul în exclusivitate este destinat consumului public de către cineva a cărei carieră este în joc, nu reprezintă, nu poate să reprezinte, o prezentare directă și onestă a acțiunilor personajului. Cu privire la emisiunile de televiziune denigratoare, relativismul moral al liberalismului contemporan înseamnă că nu poate fi o autoritate care să denunțe unele acțiuni ca fiind rele.

În al doilea rând, tocmai datorită faptului că în confesiunea creștină există o recunoaștere a vinii, nevoia de iertare este recunoscută și adresată. Creștinii îi mărturisesc lui Dumnezeu păcatele, anticipând că, datorită a ceea ce Domnul Isus a făcut, vor primi iertare pentru vina lor, curățirea rușinii și puterea de a trăi în neprihănire. Personajul care apare în interviuri în exclusivitate sau emisiuni denigratoare așteaptă să obțină doar compasiunea și „înțelegerea” audienței și publicului.

În al treilea rând, soluția biblică la defectele de caracter și eșecuri nu este *de obicei* dezonoare publică, ci, în primă instanță, un management privat al problemelor implicate. Iosif a fost numit

un om neprihănit pentru că reacția sa inițială la descoperirea faptului că Maria era însărcinată nu a fost să o expună la dezonoare publică, ci să o lase *pe ascuns* (Matei 1:19).

Domnul Isus i-a învățat pe ucenici un mecanism pentru a rezolva disputele și căderile morale din cadrul comunității, iar acesta începea cu mecanisme de reconciliere în privat, ajungându-se în public doar atunci când era necesar. Conform Domnului Isus, problema trebuia expusă doar între părțile implicate direct. Dacă nu se ajungea la reconciliere, atunci trebuia implicată încă o persoană sau două. Doar atunci problema era adusă în fața „bisericii”, adică a adunării (Matei 18:15-17).

Fiecare dintre noi trăiește în anumite cercuri de responsabilitate și dare de socoteală. Darea de socoteală este adevăratul corespondent al intimității. Mai presus de toate și în fiecare domeniul al vieții noastre, noi trebuie să-l dăm socoteală lui Dumnezeu. El este singurul care are dreptul la dezvăluire deplină. El este Cel care vede totul (Ieremia 16:17). Totuși, deși sunt unele aspecte din viața mea care mă privesc doar pe mine și Dumnezeu, în ceea ce privește alte chestiuni, familia mea, vecinii mei, colegii mei de muncă și membrii bisericii din care fac parte sunt afectați de comportamentul meu și au un interes legitim să tragă la răspundere.

Este necesară acțiunea publică și garantată dezvăluirea publică fie datorită efectului incidentului în discuție asupra comunității ca întreg (1Corinteni 5), fie datorită faptului că încrederea publică a fost trădată. Deși, între anumite limite, relația unui soț cu soția lui este o chestiune privată, dacă el o bate sau, mai rău, o ucide, comunitatea are dreptul să intervină datorită faptului că miza o constituie valorile publice.

În legătură cu chestiunile legate de încrederea publică, Pavel îl învață pe Timotei că atunci când prezbiterii, care au o slujbă în biserică, păcătuiesc public, ei trebuie muștrați public, i.e. înaintea bisericii ca întreg (1 Timotei 5:20). Cei care se consideră că nu și-au onorat datoriile publice trebuie să-și ceară iertare public.

Oliver O'Donovan susține că biserica trebuie să redescopere practica confesiunii publice cu privire la păcate notorii. El îndeamnă nu doar la folosirea judicioasă a disciplinării bisericești, ci și la reintroducerea unui serviciu de reconciliere publică a celui care a fost disciplinat.¹⁷ Avem nevoie de disciplina bisericească pentru a menține viața morală a comunității și pentru a chema pe păcătos să se pocăiască. Creștinii se pot bucura de succesul disciplinei bisericești atunci când, prin mărturisire publică și pocăință, cel care a păcătuțit este restaurat în comunitatea copiilor lui Dumnezeu, ajutat să trăiască din nou după standardele moralității biblice.

Concluzie

În ciuda faptului că societatea contemporană vestică are un simț diminuat al onoarei și rușinii, acestea rămân realități sociale inevitabile și își găsesc expresia, pe de o parte, în parodia interviurilor exclusive ale celebrităților sau a emisiunilor denigratoare, și pe de altă parte, în politica de a numi și a face de rușine pe alții, practică de ASBO.

James Jones conchide că aceste fenomene ilustrează faptul că „ceea ce societatea noastră are de pierdut, datorită impactului redus al creștinismului, este un mecanism de iertare publică.”¹⁸ Așa cum am arătat și în această lucrare, problema este una mai fundamentală – care se datorează faptului că am pierdut din vedere conceptele biblice de onoare, rușine și vină și că nici

măcar nu mai știm să concepem un astfel de mecanism. Astfel, este obligatoriu pentru creștini nu numai să demonstreze cum să îi onorezi pe alții, ci și să prezinte un model de a confrunța păcatul, ducând la recunoașterea caracterului său și astfel la pocăință, iertare, reconciliere și restaurare.

Dr. David McIlroy, colaborator al proiectului Cambridge Papers. Lucrarea sa precedentă a fost „*Stil sau conținut: contează reputația bisericii?*” El este avocat și autorul cărții *A Biblical View of Law and Justice*.

NOTE

[1] *Tamburlaine the Great*, Part 1, Act IV Scena iv.

[2] *Richard II*, Act 1 Scena i.

[3] Citat în Lewis Smedes, *Shame and Grace*, London: Triangle, 1993, p.53.

[4] *Journey to the Western Islands of Scotland*, capitolul 2.

[5] www.channel4.com/entertainment/tv/microsites/S/shameless/

[6] Exodul 20:12; Deut. 5:16; Mat. 15:4; Marcu 7:10; 10:19; Luca 18:20; Ef. 6:2.

[7] J. P. Burnside, *The Signs of Sin: Seriousness of Offence in Biblical Law*, Sheffield Academic Press, 2003, capitolul 3.

[8] *ibid.* p.37.

[9] ‘We Can’t Remain Silent’, *The New York Times*, reprinted in *The New York Times – Le Monde*, 9 Aprilie 2005, p.2.

[10] Mat. 10:26; Marcu 4:22; Luca 8:17.

[11] Lev. 19:16; Ps. 15:3; 50:20; 54:5; Prov. 10:18; 11:13; 16:28; 18:8; 20:19; 26:20, 22; 30:10; Jer. 6:28; Mat. 15:19; Marcu 7:22; 2 Cor. 12:20; Ef. 4:31; Col. 3:8; Tit 3:2; Iacov 4:11; 1 Pet. 2:1; 2 Pet. 2:10.

[12] Oliver O'Donovan, *Begotten or Made?*, OUP, 1984, p.61.

[13] Lewis Smedes, *Shame and Grace*, p.61.

[14] Ezechiel 23:26–30; 16:39; Jer. 13:22.

[15] 1 Sam. 24:4–6; 2 Sam. 10:4.

[16] Oliver O'Donovan, 'The Concept of Publicity', *Studies in Christian Ethics*, 13(1), 2000, p.21.

[17] Oliver O'Donovan, 'Liturgy and Ethics', *Grove Ethical Studies*, No. 89, pp.16–17.

[18] James Jones, *The Moral Leader*, Leicester: IVP, 2002, p.121.

Articolele din seria *Cambridge Papers*
publicate în 2017 de către
Centrul Areopagus din Timișoara,
cu sprijinul oferit de SALLUX

Christianity: the true humanism (Jon Thompson) –
December 2012

*Infinite choice? Freeing ourselves from a cultural
icon* (David McIlroy) – September 2013

Who am I today? The modern crisis of identity
(Glynn Harrison) – March 2016

*Style or substance: does the reputation of the
church matter?* (David McIlroy) – March 2004

Honour and shame (David McIlroy) – June, 2005

Biblical lament and political protest (Andrew
Williams) – March 2014

